

دانشگاه خلیج فارس

شیوه نامه اجرایی آیین نامه یکپارچه آموزشی دانشگاه خلیج فارس

برای دوره های تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی

معاونت آموزشی

پاییز ۱۴۰۰

پیشگفتار

با استناد به مفاد طرح آمایش آموزش عالی مصوب ۱۸ اسفندماه ۱۳۹۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی مبنی بر تمرکز زدایی و واگذاری اختیارات به دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور و با عنایت به نامه شماره ۴۳۰۶۹/۲ مورخ ۹۷/۳/۱ معاون محترم آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مبنی بر ابلاغ آیین‌نامه یکپارچه آموزشی دوره‌های تحصیلی و موظف بودن دانشگاه‌های سطح یک و دو برای تدوین شیوه‌نامه موارد تفویض اختیار شده با توجه به تجربیات آموزشی و مصوبات شوراهای آموزشی و تحصیلات تکمیلی طی سال‌های گذشته در دانشگاه خلیج فارس، تبصره‌های الحاقی ماده‌های مندرج در آیین‌نامه یاد شده توسط معاونت آموزشی تهیه و تدوین و پس از طرح و بررسی آن در جلسات مختلف کارگروه تدوین شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه یکپارچه آموزشی دانشگاه خلیج فارس تهیه و در جلسه مورخ ۲۸ آذر ۱۴۰۰ به تصویب شورای آموزشی دانشگاه رسیده و برای دانشجویان ورودی سال ۱۴۰۰ به بعد هر سه مقطع تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی لازم الاجرا است.

پاییز ۱۴۰۰

فصل یکم: واژگان و تعاریفها

- ۱- وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری جمهوری اسلامی ایران است.
- ۲- دانشگاه: منظور دانشگاه خلیج فارس است.
- ۳- آموزش رایگان: منظور آموزش دانشجو در بازه زمانی (سنوات) مجاز دوره تحصیلی، بدون پرداخت شهریه است.
- ۴- دانشجو: فردی است که در یکی از دوره‌های آموزش عالی برابر ضوابط معین، پذیرفته شده، ثبت نام کرده و به تحصیل مشغول است.
- ۵- دانش آموخته: فردی است که یکی از رشته‌های دوره‌های تحصیلی مصوب را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوطه را دریافت کرده باشد.
- ۶- حضوری: شیوه‌ای از پذیرش است که دانشجو به صورت تمام وقت در فعالیت‌های تحصیلی دانشگاه شرکت می‌کند.
- ۷- غیر حضوری: شیوه‌ای از پذیرش است که دانشجو بدون حضور در دانشگاه، فعالیت‌های تحصیلی دارد.
- ۸- نیمه حضوری: شیوه‌ای از پذیرش است که بخشی از آموزش آن حضوری و بخشی دیگر غیرحضوری به انجام می‌رسد.
- ۹- شهریه پرداز: منظور آموزش دانشجو در یک دوره تحصیلی، به ازای پرداخت شهریه است.
- ۱۰- نیمسال تحصیلی: بازه زمانی تعیین شده که شامل ۱۶ هفته آموزش و ۲ هفته امتحانات پایانی است.
- ۱۱- بازه تابستانی: بازه زمانی شامل ۶ هفته آموزش و ۱ هفته امتحانات پایانی است.
- ۱۲- برنامه درسی: مجموعه به هم پیوسته‌ای از دروس هر رشته تحصیلی با هدفی مشخص، مصوب مراجع قانونی است.
- ۱۳- واحد درسی: ارزش مقداری درسی است که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا بازه تابستانی و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می‌شود.
- ۱۴- درس جبرانی: درسی است که با تایید گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو در آغاز دوره تحصیلی ضروری تشخیص داده می‌شود.
- ۱۵- مشروطی: وضعیت تحصیلی است که دانشجو در یک نیمسال، بر حسب مقررات هر دوره تحصیلی، معدل کمتر از حد نصاب تعیین شده در آن دوره را کسب کرده باشد.
- ۱۶- رشته تحصیلی: یک شعبه فرعی از شاخه‌های علمی که به لحاظ موضوع دارای قلمرو مشخص و متمایز از سایر شاخه‌های علمی است و به احراز دانش تخصصی، مهارت یا کارآمدی معینی می‌انجامد.

شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه یکپارچه

۱۷- **گرایش تحصیلی:** به شعبه ای از یک رشته که ناظر بر وجه تخصصی آن باشد، اطلاق می شود. اختلاف درس ها در دو گرایش از یک رشته نباید از ۷۰ درصد کل واحد های رشته بیشتر باشد.

۱۸- **کاردانی پیوسته:** دوره ی تحصیلی که دارندگان مدرک دیپلم، (در نظام آموزشی دارای پیش دانشگاهی بدون نیاز به گذراندن دوره پیش دانشگاهی) به آن وارد می شوند و با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب، به دریافت مدرک کاردانی نایل می آیند.

۱۹- **کاردانی ناپیوسته:** دوره ی تحصیلی پس از دوره متوسطه است که فرد پس از اخذ دیپلم و گذراندن دوره پیش دانشگاهی (در نظام آموزشی دارای پیش دانشگاهی) به آن وارد می شود و با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب به دریافت مدرک کاردانی نایل می آید.

۲۰- **کارشناسی پیوسته:** دوره ی تحصیلی پس از دوره متوسطه است که فرد پس از اخذ دیپلم و گذراندن دوره پیش دانشگاهی (در نظام آموزشی دارای پیش دانشگاهی) به آن وارد شده و با گذراندن حداقل ۱۳۰ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب هر رشته به دریافت مدرک کارشناسی نایل می آید.

۲۱- **کارشناسی ناپیوسته:** دوره ی تحصیلی است که پس از دوره کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) آغاز و با گذراندن حداقل ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می شود.

۲۲- **کارشناسی ارشد:** دوره تحصیلی است که پس از دوره کارشناسی آغاز می شود و شامل ۲۸ تا ۳۲ واحد درسی است.

۲۳- **دکتری تخصصی:** دوره تحصیلی است که پس از دوره کارشناسی ارشد آغاز می شود و شامل ۳۶ واحد درسی است.

۲۴- **گروه آزمایشی:** مجموعه رشته های تحصیلی در دوره متوسطه است که با توجه به مواد آزمون مشترک، دسته بندی می شود.

۲۵- **گروه آموزشی:** بنیادی ترین واحد سازمانی دانشگاهی متشکل از تعدادی عضو هیأت علمی دارای تخصص مشترک، در یک رشته علمی خاص یا چند رشته متجانس که به منظور ایجاد و اجرای آن رشته تحصیلی در دانشگاه تشکیل می شود.

۲۶- **دوره هم عرض:** دوره ای است که در مجموعه گروه های آموزشی هم راستا تعریف شوند.

۲۷- **شورای آموزشی:** یکی از شوراهای تخصصی در نخستین سطح سیاست گذاری و برنامه ریزی راهبردی در امور آموزشی دانشگاه است که به منظور ایجاد هماهنگی و تسهیل در امور اجرایی، مرتبط با تحصیل دانشجو در حوزه معاونت آموزشی تشکیل می شود. شورای آموزشی می تواند برخی از اختیارات مشخص شده در این شیوه نامه را به دانشکده تفویض کند.

۲۸- **شیوه آموزشی - پژوهشی:** شیوه ای تحصیلی در دوره کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی که برنامه درسی مربوط به آن، علاوه بر واحدهای درسی، مشتمل بر اجرای یک پروژه تحقیقاتی است که منجر به پایان نامه و یا رساله می شود.

شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه یکپارچه

۲۹- شیوه مجازی: شیوه آموزشی در دوره کارشناسی یا کارشناسی ارشد است که دانشجوی آن برابر ضوابط معین پذیرفته و ثبت نام می‌شود و به کمک فناوری اطلاعات و ارتباطات، تحصیل می‌کند. در این شیوه دانشجوی نیمه حضوری یا غیرحضوری تحصیل می‌کند.

۳۰- راهنمای آموزشی: عضو هیات علمی آگاه و مسلط به امور آموزشی و پژوهشی است که از سوی دانشگاه انتخاب می‌شود تا از تاریخ ورود تا پایان دوره تحصیلی، راهنمای تحصیل دانشجو باشد.

۳۱- پایان نامه: یک گزارش نوشتاری از پژوهشی است که دانشجو در موضوعی تخصصی مربوط به رشته و گرایش تحصیلی خود و بر اساس شیوه نامه نگارش مصوب دانشگاه، برای دریافت دانشنامه کارشناسی ارشد می‌نویسد. در پایان‌نامه، دانشجو موضوع یا پرسشی را بررسی می‌کند و از راه تجزیه و تحلیل، یا تجربه عملی، یا آزمایشی و یا عددی به آن پاسخ می‌دهد. به سخن دیگر، پایان‌نامه دربرگیرنده استدلال موضوعی، ارائه پژوهشی عددی یا تجربی یا نظری، برآیند کارآموزی یا عصاره‌ای از درس‌های آموخته شده دانشجو است که با راهنمایی استاد/استادان راهنما نگارش و تدوین می‌شود. پایان‌نامه با عنوان و محتوای تکراری پذیرفته نیست و دانشجو باید پایان‌نامه را با موضوع و محتوای ارزشمند علمی نگارش کند.

۳۲- رساله: یک گزارش نوشتاری از پژوهشی است که دانشجو در موضوعی تخصصی مربوط به رشته و گرایش تحصیلی خود و بر اساس شیوه نامه نگارش مصوب دانشگاه، برای دریافت دانشنامه دکتری می‌نویسد. در رساله، دانشجو موضوع یا پرسشی را بررسی می‌کند و از راه تجزیه و تحلیل، یا تجربه عملی، یا آزمایشی و یا عددی به آن پاسخ می‌دهد. به سخن دیگر، رساله دربرگیرنده استدلال موضوعی، ارائه پژوهشی عددی، یا تجربی یا نظری است که دانشجو با راهنمایی استاد راهنما نگارش می‌کند. مقاله(های) برگرفته از رساله بیانگر ارزش علمی و پژوهشی آن است. رساله با عنوان و محتوای تکراری پذیرفته نیست و دانشجو باید رساله را با موضوع و محتوای نو نگارش کند تا بتواند دارای سهمی در پیشرفت علم یا حل یک مسئله (که حل آن برای جامعه یا کشور ارزشمند است) داشته باشد.

۳۳- استاد راهنما: یکی از عضوهای هیات علمی گروه آموزشی دانشگاه خلیج فارس است که مسئولیت راهنمایی پارسای دانشجوی رده کارشناسی ارشد یا دکتری را می‌پذیرد. چنانچه دانشجو دارای دو استاد راهنما باشد، در این شیوه‌نامه هر جا واژه استاد راهنما آورده شود، منظور استاد راهنمای یکم است مگر اینکه به روشنی استاد راهنمای دوم آورده شده باشد.

۳۴- استاد مشاور: یکی از عضوهای هیات علمی دارای مدرک دکتری تخصصی، یا متخصص حرفه‌ای (با تایید شورای پژوهشی دانشگاه) است که مسئولیت مشاوره در پارسای دانشجو را پذیرفته است.

۳۵- متخصص حرفه‌ای: یک فرد صاحب نظر یا کارشناس با تجربه غیر عضو هیات علمی، در دیگر بخش‌های جامعه است که دارای مهارت و شایستگی حرفه‌ای در راستای نیاز علمی پارسا است که این هم راستایی علمی به تایید شورای پژوهشی دانشگاه رسیده باشد.

۳۶- مرخصی تحصیلی: یک نیمسال تحصیلی مشخص است که دانشجو با تایید دانشگاه در آن نیمسال به تحصیل اشتغال ندارد ولی همچنان دانشجو است.

۳۷- انصراف تحصیلی: فرایندی است که در آن دانشجو به شیوه خودخواسته از ادامه تحصیل خودداری کند.

شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه یکپارچه

۳۸- سنوات مجاز: برای دانشجوی کارشناسی، ۸ نیمسال، کارشناسی ارشد، ۴ نیمسال و برای دانشجوی دکتری ۸ نیمسال آموزشی است.

۳۹- آزمون جامع: یک آزمون تخصصی است که پس از گذراندن واحدهای دوره آموزشی، با هدف ارزشیابی توانمندی‌های آموزشی و پژوهشی دانشجوی رده دکتری برگزار می‌گردد.

۴۰- گروه ارزیابان: گروهی از عضوهای هیات علمی یا متخصص حرفه‌ای است که مسئولیت ارزیابی پیشنهاد دانشجوی دکتری یا پارسای دانشجوی کارشناسی ارشد یا دکتری را بر عهده دارد. استاد(ان) راهنما و مشاور و داوران عضو این گروه ارزیابان هستند.

۴۱- دانش آموخته: دانشجویی است که در رشته گرایشی که نام‌نویسی کرده است، دوره آموزشی خود را با موفقیت و میانگین کل پذیرفتنی (دست کم ۱۲ برای کارشناسی، ۱۴ برای کارشناسی ارشد و ۱۶ برای دکتری) به پایان رسانده است و بر اساس ضوابط مصوب، می‌تواند گواهی موقت یا دانشنامه دوره خود را دریافت کند. دانشجوی کارشناسی ارشد و دکتری، افزون بر دستیابی به میانگین کل پذیرفتنی، باید از پارسای خود نیز با نمره قبولی دفاع کرده باشد و فرایند تصفیه حساب پارسا را به پایان رسانده باشد.

۴۲- حضور برخط: شرکت از راه دور در کلاس‌های درسی، سمینار، نشست آزمون جامع، دفاع از پیشنهاد یا پارسا با بهره‌گیری از فناوری‌های ارتباطی مانند ویدئو کنفرانس، اسکایپ، و سایر که امکان ارتباط گفتاری و دیداری دو سویه را فراهم می‌کند.

۴۳- مهارت افزایی: شامل دوره‌های آموزشی است که برای ارتقای توان اشتغال‌پذیری و مهارت‌های اجتماعی و تخصصی دانشجویان توسط دانشگاه برگزار می‌شود.

فصل دوم :: مواد عمومی

هدف از آیین نامه

ماده ۱. هدف از تدوین این آیین نامه، انتظام بخشیدن به امور تحصیلی دانشجویان از طریق تعیین چارچوب قانونی برای اجرای هماهنگ، یکپارچه و صحیح برنامه های آموزشی و پژوهشی دانشگاه ها و مؤسسه های آموزش عالی کشور به منظور تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد، آشنا با علم و آخرین دستاوردهای علمی، و منطبق با نیازهای جامعه، در راستای بهره گیری بهینه از ظرفیت های موجود برای ارتقای سطح کیفی آموزش و پژوهش در دوره کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی است. دوره های تحصیلی «دکتری عمومی رشته دامپزشکی» و «دستیاری دوره های تخصصی» یا شیوه های پذیرش مانند «کارشناسی ارشد پیوسته»، «دکتری مستقیم»، «دکتری پیوسته» دارای مقررات ویژه خود هستند و از آیین نامه های جداگانه پیروی می کنند.

پذیرش دانشجو

ماده ۲. شرط ورود به دانشگاه تایید شایستگی های عمومی از طریق پذیرفته شدن در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق ضوابط و مقررات مصوب وزارت است.

تبصره های الحاقی ماده ۲

تبصره ۱: در صورت عدم مراجعه پذیرفته شده نوورود برای نام نویسی در دانشگاه در موعد مقرر، منصرف از تحصیل تلقی می شود.

نحوه اجرای دوره

ماده ۳. آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی است.

نحوه اجرای برنامه آموزشی

ماده ۴. دانشگاه موظف است برای دوره ای که مجوز آن را از مراجع قانونی دریافت نموده است، دانشجو بپذیرد و فقط برنامه های آموزشی و درسی که بر اساس ضوابط ابلاغی وزارت تدوین گردیده است را اجرا نماید.

تبصره های الحاقی ماده ۴

تبصره ۱: اجرای دوره آموزشی مصوب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی صرفا به زبان فارسی انجام می شود. دانشگاه مجاز است منحصرا برای دانشجویان غیرایرانی با رعایت حد نصاب لازم برای تشکیل کلاس و ضوابط و مقررات مربوط، برنامه درسی را به زبان غیرفارسی ارائه نماید.

آموزش رایگان

ماده ۵. آموزش رایگان برای هر دانشجو در هر دوره تحصیلی صرفاً یک بار امکان پذیر است.
تبصره: دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت حذف غیر موجه درس به تشخیص دانشگاه یا به دست نیاوردن نمره قبولی در هر درس، برای انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین آن، موظف به پرداخت هزینه درس مطابق تعرفه مصوب هیات امنای دانشگاه است.

حضور و غیاب

ماده ۶. حضور دانشجو در تمام جلسات کلاس درس دوره های تحصیلی الزامی است.
تبصره ۱: اگر دانشجو در درس، بیش از ۳/۱۶ جلسات کلاس و یا در جلسه امتحان پایان نیمسال همان درس غیبت کند، نمره آن درس، صفر خواهد شد. در صورتی که به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه، غیبت دانشجو موجه تشخیص داده شود آن درس صفر، از مجموع درس های آن نیمسال حذف می شود.

تبصره‌های الحاقی ماده ۶

تبصره ۲: تصمیم گیری در خصوص غیبت امتحانی به دلایل پزشکی بر عهده شورای آموزشی دانشگاه است.
تبصره ۳: تصمیم گیری در خصوص غیبت امتحانی به دلایل غیرپزشکی بر عهده شورای آموزشی دانشگاه است.
تبصره ۴: حداکثر ۲ غیبت امتحانی برای مقطع کارشناسی و ۱ غیبت امتحانی برای مقطع تحصیلات تکمیلی در شوراهاى فوق قابل بررسی است.
تبصره ۵: موجه شدن غیبت درس، به معنای بی تأثیر شدن نمره صفر در معدل آن نیمسال و معدل کل دانشجو می‌باشد. درس مذکور در کارنامه دانشجو باقی می ماند و اخذ مجدد آن درس یا درس جایگزین، مشمول پرداخت هزینه می شود.
تبصره ۶: چنانچه دانشجویی در امتحان تئوری دروس کارگاهی و آزمایشگاهی غیبت داشته باشد، ارزشیابی، با توجه به سهم بخش عملی آن دروس صورت می پذیرد.

ارزیابی دانشجو و محدوده اعلام نمرات

ماده ۷. پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس، توسط عضو هیات علمی یا مدرس همان درس و بر اساس حضور، شرکت در فعالیت‌های کلاسی و نتایج امتحانات ارزشیابی می شود.
تبصره ۱: برگزاری آزمون کتبی برای درس‌های نظری الزامی است.

تبصره های الحاقی ماده ۷

شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه یکپارچه

تبصره ۲: حداکثر فرصت اعلام اولیه نمره برای دروس کارشناسی، یک هفته بعد از برگزاری آخرین امتحان پایان نیمسال و در مقاطع تحصیلات تکمیلی، برای دروس نیمسال اول بیستم اسفندماه، و برای دروس نیمسال دوم بیستم شهریورماه است.

تبصره ۳: حداکثر مهلت اعلام اولیه نمره دروس پروژه محور (دارای مجوز از شورای آموزشی)، پروژه پایانی و کارآموزی، برای نیمسال اول تا بیستم اسفند ماه، برای نیمسال دوم تا بیستم شهریور ماه و برای دوره تابستان تا بیستم آبان ماه است.

تبصره ۴: مهلت ثبت نهایی نمرات، پنج روز بعد از اعلام اولیه نمرات است.

مدت مجاز تحصیل

ماده ۸. سقف مدت مجاز تحصیل در هر دوره محدود است و با اتمام سنوات مجاز، امکان تحصیل در آن دوره از دانشجو سلب می‌شود.

تبصره: ادامه تحصیل دانشجوی مشروط در سنوات مجاز، منوط به تایید مراجع قانونی دانشگاه است.

:: فصل سوم :: مواد اختصاصی

الف - دوره کارشناسی

مدت مجاز تحصیل (سنوات مجاز)

ماده ۹. مدت مجاز تحصیل در دوره کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ناپیوسته ۴ نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۸ نیمسال است.

تبصره ۱: دانشگاه اختیار دارد مدت مجاز را حداکثر تا ۲ نیمسال افزایش دهد.

تبصره‌های الحاقی ماده ۹

تبصره ۲: تصمیم‌گیری در خصوص افزایش مدت مجاز تحصیل دانشجو برای نیمسال نهم و دهم براساس دستورالعمل اجرایی افزایش سنوات تحصیلی اتخاذ می‌گردد.

تبصره ۳: در شرایط خاص، افزایش سنوات بیش از مدت ذکر شده براساس مقررات کمیسیون بررسی موارد خاص است.

تبصره ۴: ادامه تحصیل دانشجوی پسر مشمول خدمت نظام وظیفه در نیمسال یازدهم و بعد از آن، منوط به موافقت نظام وظیفه در خصوص سنوات ارفاقی است.

تبصره ۵: دانشجو می‌تواند با رعایت سنوات مجاز تحصیل، حداکثر دو نیمسال از مرخصی تحصیلی یا حذف نیمسال استفاده کند که هر دوی آن با احتساب در سنوات می‌باشد.

شیوهنامه اجرایی آیین‌نامه یکپارچه

تبصره ۶: مرخصی زایمان، مرخصی پزشکی، ماموریت همسر یا والدین و سایر مصادیق مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات، با تایید شورای آموزشی دانشگاه حداکثر دو نیمسال است.

تبصره ۷: دانشجوی روزانه برای نیمسال دهم و بعد از آن ملزم به پرداخت شهریه طبق تعرفه دانشجویان شهریه پرداز در سال ورودی دانشجو است.

شرایط تحصیل همزمان دانشجو

ماده ۱۰: تحصیل هم زمان دانشجوی دوره کارشناسی به شیوه حضوری در کلیه دانشگاه‌ها (دولتی و غیر دولتی) ممنوع است.

تبصره ۱: دانشجوی دوره کارشناسی می‌تواند هم زمان در دوره‌های غیرحضوری که منتهی به مدرک تحصیلی می‌شود، تحصیل کند.

تبصره ۲: تحصیل هم زمان دانشجویان استعداد درخشان دوره کارشناسی بر اساس مصوبات مراجع قانونی وزارت انجام می‌شود.

تبصره های الحاقی ماده ۱۰

تبصره ۳: دانشگاه مجاز است حداکثر ۲۰ درصد از آموزش در هر رشته گرایش (دروس نظری، با اولویت دروس پایه و عمومی) را با رعایت استانداردهای مصوب وزارت، پس از تایید گروه آموزشی و تایید شورای آموزشی دانشگاه به صورت برخط (مجازی) ارائه نماید. محتوای آفلاین تهیه شده توسط استاد درس باید واجد استانداردهای تدوین شده توسط شورای آموزشی دانشگاه بوده و حداقل پنج روز قبل از برگزاری آموزش بر خط در سامانه مدیریت آموزش دانشگاه بارگذاری شود.

حداقل و حداکثر واحد

ماده ۱۱: انتخاب حداقل ۱۲ واحد در هر نیمسال برای دانشجو الزامی است.

تبصره ۱: در صورتی که دانشگاه به هر دلیل با حذف واحدهای درسی دانشجو موافقت کند و این امر منجر به کاهش تعداد واحدهای دانشجو از حدنصاب شود، آن نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود.

تبصره های الحاقی ماده ۱۱

تبصره ۲: انتخاب واحد پس از بازه زمانی مندرج در تقویم آموزشی نیمسال (حداکثر تا پایان زمان حذف و اضافه)، مستلزم پرداخت جریمه مطابق مصوبه هیات امنای است.

تبصره ۳: دانشجو می‌تواند در زمان حذف و اضافه هر نیمسال، حداکثر ۳ درس انتخابی خود را حذف و سه درس جدید اضافه نماید، مشروط بر آنکه تعداد واحدهای باقیمانده وی کمتر از ۱۲ واحد و بیش از ۲۰ واحد نشود.

تبصره ۴: در شرایط خاص، حذف نیمسال تحصیلی با احتساب در سنوات تحصیلی، به درخواست دانشجو و تأیید دانشکده تا دو هفته قبل از شروع امتحانات امکان پذیر است.

تبصره ۵: دانشجو می‌تواند تا دو هفته قبل از شروع امتحانات پایان نیمسال، صرفاً یک درس نظری را با تأیید گروه آموزشی حذف کند، به شرطی که تعداد واحدهای باقیمانده دانشجو کمتر از ۱۲ واحد نشود.

تبصره ۶: دانشجویان با میانگین نمرات حداقل ۱۷ در یک نیمسال، مشروط به اینکه در نیمسال مذکور حداقل ۱۲ واحد داشته باشند، می‌توانند در نیمسال بعدی حداکثر تا ۲۴ واحد درسی اخذ نمایند.

تبصره ۷: چنانچه دانشجو در نیمسال آخر برای دانش آموختگی، حداکثر ۲۴ واحد درسی باقی داشته باشد، بدون توجه به معدل نیمسال قبل می‌تواند تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.

تبصره ۸: حداکثر واحد مجاز انتخابی در دوره تابستان ۶ واحد درسی است، ولی اگر حداکثر ۸ واحد برای دانش آموختگی دانشجو باقی مانده باشد می‌تواند در دوره تابستان ۸ واحد را اخذ نماید.

تبصره ۹: دانشجویی که با اخذ حداکثر ۲ درس نظری فارغ التحصیل می‌گردد، می‌تواند با موافقت گروه آموزشی، این دروس را به صورت «معرفی به استاد» بگذراند. دانشجویانی که پرونده‌های مختومه نشده در کمیته انضباطی دارند، نمی‌توانند از تسهیلات این تبصره استفاده کنند.

تبصره ۱۰: چنانچه دانشجویی قبلاً یک درس نظری- عملی را اخذ ولی نمره قبولی کسب نکرده باشد، اما دوره عملی درس مورد نظر را گذرانده باشد، می‌تواند آن درس را به صورت معرفی به استاد بگذراند.

تبصره ۱۱: چنانچه دانشجو در امتحان درس «معرفی به استاد» غیبت نماید برای درس مذکور نمره صفر منظور می‌گردد. در صورتی که غیبت دانشجو موجه تشخیص داده شود درس حذف می‌گردد.

تبصره ۱۲: در صورتی که تعداد واحدهای انتخابی یا باقیمانده دانشجو در پایان هر نیمسال به تشخیص گروه آموزشی، بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو به کمتر از ۱۲ واحد درسی برسد، در این صورت این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود و در صورتی که که معدل آن نیمسال کمتر از ۱۲ باشد مشروطی دانشجو لحاظ می‌گردد.

تبصره ۱۳: چنانچه تعداد واحدهای گذرانده دانشجو هنگام دانش آموختگی بیش از تعداد واحدهای مصوب رشته تحصیلی وی باشد، واحدهای مازاد گذرانده شده در معدل کل بدون تاثیر و هزینه واحدهای مازاد، بر اساس تعرفه شهریه پرداز از او دریافت می‌گردد.

تبصره ۱۴: به دانشجویان اجازه داده می‌شود از بین دروس اختیاری پیشنهادی دستگاه‌های اجرایی و مصوب وزارت عتف (مهارت‌های زندگی دانشجویی، کارآفرینی، ارزش‌های دفاع مقدس، فرهنگ و تمدن اسلام و ایران، شناخت محیط زیست، مدیریت بحران و استانداردسازی)، حداکثر ۲ درس تا سقف ۴ واحد به صورت اختیاری مازاد بر سقف واحدهای مجاز با درج در معدل و بدون پرداخت هزینه اخذ نمایند.

تبصره ۱۵: در صورتی که عناوین دروس پایه و تخصصی رشته با عناوین دروس موضوع تبصره ۱۴ مشابه باشد، دانشجو مجاز به اخذ دروس موضوع تبصره ۱۴ نمی‌باشد. در صورت شباهت این دروس با عناوین دروس اختیاری نیز، دانشجو مجاز به انتخاب یک درس از دو درس مشابه در دروس اختیاری و دروس پیشنهادی دستگاه‌های

تبصره ۱۶: گرفتن دروس اختیاری پیشنهادی دستگاه‌های اجرایی و مصوب وزارت عتف (مهارت‌های زندگی دانشجویی، کارآفرینی، ارزش‌های دفاع مقدس، فرهنگ و تمدن اسلام و ایران، شناخت محیط زیست، مدیریت بحران و استانداردسازی) به صورت "معرفی به استاد" مجاز نیست.

تغییر رشته و همسان‌سازی

ماده ۱۲. دانشجوی دوره‌های کاردانی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته می‌تواند در صورت دارا بودن شرایط در همان دانشگاه و در صورت موافقت دانشگاه، مشروط به امکان ادامه تحصیل در سنوات مجاز باقیمانده رشته تحصیل خود را تغییر دهد.

تبصره ۱: دانشجو در هر دوره تحصیلی فقط یک بار می‌تواند با رعایت ضوابط تغییر رشته دهد.

تبصره ۲: تغییر رشته دانشجو در دوره کاردانی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته ممنوع است.

تبصره ۳: در مورد تغییر رشته، معادل‌سازی دروس فقط در دوره‌های هم‌عرض مجاز است.

تبصره‌های الحاقی ماده ۱۲

تبصره ۴: درخواست تغییر رشته یا انتقال توأم با تغییر رشته در صورتی قابل بررسی است که دانشجو ضمن تحصیل حداقل یک نیمسال در رشته فعلی، با توجه به حداکثر سنوات مجاز تحصیل، امکان دانش‌آموخته شدن در رشته جدید را داشته باشد؛ همچنین حد نصاب رشته مورد تقاضا را کسب و موافقت گروه‌های آموزشی مبدا و مقصد دانشگاه خلیج فارس یا مدیریت امور آموزشی دانشگاه مقصد را اخذ نماید.

تبصره ۵: همسان‌سازی دروس گذرانده شده در رشته قبلی برای دانشجویانی که تغییر رشته داده‌اند فقط برای دروسی امکان‌پذیر می‌باشد که با نمره حداقل ۱۲ گذرانده شده، و به تشخیص گروه آموزشی، حداقل ۸۰ درصد اشتراک محتوایی با دروس رشته جدید داشته باشند.

تبصره ۶: علاوه بر موارد مذکور در تبصره ۵، رعایت شرایط زیر نیز برای همسان‌سازی دروس دانشجویان انصرافی و اخراجی که مجدداً در دانشگاه پذیرفته می‌شوند، ضروری است:

الف: حداکثر ۵۰ درصد واحدهای درسی دوره تحصیلی قابل همسان‌سازی می‌باشد.

ب: واحدهای درسی گذرانده شده در دانشگاه‌های دولتی قابل همسان‌سازی می‌باشد. صرفاً واحدهای درسی عمومی گذرانده شده در دانشگاه‌های غیردولتی با رعایت تبصره ۵ این ماده نیز، قابل همسان‌سازی می‌باشند.

تبصره ۷: نمرات دروس غیر قابل همسان‌سازی، بدون احتساب در میانگین نیمسال و میانگین کل، در کارنامه دانشجو ثبت می‌گردد، و در صورتی که معدل واحدهای غیر قابل همسان‌سازی کمتر از ۱۲ باشد، مشروط به وجود حداقل ۱۲ واحد غیر قابل همسان‌سازی در کارنامه دانشجو و همچنین حداقل یک نیمسال مشروطی در رشته قبلی، یک نیمسال مشروطی در رشته جدید برای دانشجو منظور می‌گردد.

تبصره ۸: تغییر رشته دانشجویان خارجی بدون آزمون، از شمول شرط تبصره ۴ این ماده مستثنی است.

تبصره ۹: تغییر رشته از دوره‌های پایین‌تر به بالاتر، از نوبت دوم به روزانه، از غیرحضور به نیمه‌حضور و حضوری و همچنین نیمه‌حضور به حضوری ممنوع بوده ولی عکس آن مجاز است.

شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه یکپارچه

تبصره ۱۰: تغییر رشته از رشته‌هایی که پذیرش در آن‌ها صرفاً بر اساس سوابق تحصیلی است به رشته‌هایی که پذیرش در آن‌ها از طریق آزمون صورت می‌پذیرد ممنوع است، ولی عکس آن مجاز است.

تبصره ۱۱: همسان‌سازی دروس گذرانده شده با نمره ۱۰ الی ۱۱/۹۹ دانشجویان انصرافی دانشگاه خلیج فارس که مجدداً از طریق کنکور در همان رشته در دانشگاه خلیج فارس پذیرفته می‌شوند امکان‌پذیر است.

تبصره ۱۲: صرفاً پذیرش دروس عمومی دانشجویانی که قبلاً مدرک تحصیلی دریافت نموده‌اند قابل بررسی و پذیرش است.

تبصره ۱۳: پذیرش واحدهای گذرانده دانشجوی متقاضی، از دوره حضوری به دوره‌های حضوری، نیمه حضوری و غیر حضوری امکان‌پذیر است.

تبصره ۱۴: به ازای حداقل ۱۲ واحد همسان‌سازی شده یک نیمسال و برای واحدهای بیش از آن به ازای هر ۱۶ واحد یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می‌شود.

مهمان و انتقال

ماده ۱۳. انتقال دانشجو، در صورت تائید دانشگاه مبدا و موافقت دانشگاه مقصد، بلامانع است.

تبصره ۱: انتقال دانشجو از دانشگاه غیر دولتی به دولتی، از شهریه پرداز به رایگان، از غیر حضوری به نیمه حضوری و حضوری ممنوع، ولی عکس آن مجاز است.

تبصره های الحاقی ماده ۱۳

تبصره ۲: دانشجوی متقاضی مهمانی باید در اردیبهشت ماه هر سال، برای دو نیمسال تحصیلی درخواست خود را در سامانه نقل و انتقال وزارت علوم ثبت نماید تا در موعد مقرر، دانشگاه مبدا و مقصد درخواست را بررسی و اعلام نظر نمایند.

تبصره ۳: حداکثر مدت مهمانی در دانشگاه خلیج فارس ۴ نیمسال است و دانشجویان مهمان متقاضی انتقال یا مهمانی دائم موظفند پس از حداقل ۲ نیمسال مهمانی و تا قبل از شروع نیمسال پنجم مجوز مهمانی دائم یا انتقال را دریافت نمایند.

تبصره ۴: دانشجویان مهمان در دانشگاه خلیج فارس، ملزم به پرداخت شهریه مطابق با تعرفه دانشجویان نوبت دوم می‌باشند.

تبصره ۵: دانشجویان دوره روزانه متقاضی انتقال به دانشگاه خلیج فارس در صورتی که حد نصاب دوره روزانه این دانشگاه را در کارنامه‌ی محرمانه خود داشته باشند به دوره روزانه (آموزش رایگان) انتقال می‌یابند، و در غیر این صورت به شیوه روزانه-شهریه پرداز تحصیل خواهند نمود.

تبصره ۶: دانشجویان نوبت دوم دانشگاه خلیج فارس، در دوران مهمانی به سایر دانشگاه‌ها، ملزم به پرداخت شهریه ثابت به دانشگاه خلیج فارس می‌باشند.

تبصره ۷: مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی مهمان دائم، توسط دانشگاه مبدا، و دانشجوی انتقالی توسط دانشگاه مقصد صادر می‌شود.

راهنمای آموزشی

ماده ۱۴. دانشگاه موظف است برای هدایت تحصیلی دانشجویان از زمان پذیرش، یکی از اعضای هیات علمی مرتبط با رشته تحصیلی دانشجو را به عنوان راهنمای آموزشی، تعیین و بر اساس سازوکار مصوب دانشگاه، بر نحوه عملکرد او نظارت کند.

ارزشیابی نمرات (نمره قبولی، مشروطی و حذف نمره مردودی)

ماده ۱۵. نمره ارزشیابی از هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می‌شود و حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۰ و میانگین کل قابل قبول در هر نیمسال ۱۲ است. چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۲ باشد، آن نیمسال، مشروط تلقی می‌شود. سقف مجاز مشروط اعم از متوالی یا متناوب، در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته دو نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۳ نیمسال است.

تبصره های الحاقی ماده ۱۵

تبصره ۱: دانشجویی که در یک درس پس از یک یا چند بار مردودی، نمره قبولی کسب نماید، در عین باقی ماندن نمره یا نمره های مردودی قبلی در ریزنمرات تحصیلی و لحاظ شدن مشروطی یا مشروطی های قبلی، نمره یا نمره های مردودی وی در محاسبه میانگین کل دوره بی اثر و صرفاً آخرین نمره قبولی، ملاک محاسبه میانگین کل دوره خواهد بود. نمره ۰/۲۵ ثبت شده ناشی از رای کمیته انضباطی مشمول این تبصره نمی‌گردد.

تبصره ۲: چنانچه دانشجو در یک نیمسال مشروط شود در نیمسال بعدی حداکثر می‌تواند تا ۱۴ واحد درسی انتخاب کند.

تبصره ۳: دانشجویان توانمند در زبان انگلیسی می‌توانند با ارائه مدارک معتبر بر اساس جدول ذیل، بدون نیاز به گذراندن درس زبان خارجی عمومی، نمره این درس را کسب نمایند. اخذ زبان خارجی عمومی در نیمسال مورد تقاضا و ارائه مدارک معتبر در بازه زمانی اعلام شده توسط دانشگاه، الزامی است.

نمره درس	TOEFL PBT+TOLIMO	TOEFL CBT	TOEFL IBT	IELTS	نمره درس زبان خارجی در کنکور سراسری یا MSRT
۲۰	۵۵۰ به بالا	۲۱۰ به بالا	۹۱ به بالا	۶/۵ به بالا	۹۰ به بالا
۱۹	۵۴۹-۵۰۰	۲۰۹-۱۹۵	۹۰-۸۰	۶	۸۲ - ۸۹/۹۹
۱۸	۴۹۹-۴۶۰	۱۹۴-۱۸۰	۷۹-۷۰	۵/۵	۷۱ - ۸۱/۹۹
۱۷	۴۵۹-۴۲۵	۱۷۹-۱۶۰	۶۹-۶۰	۵	۶۰ - ۷۰/۹۹

انصراف یا محروم از تحصیل

ماده ۱۶. در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته حداقل ۶۸ واحد درسی (شامل حداکثر ۱۰ واحد درس عمومی و مابقی از سایر دروس دوره) را با نمره قبولی بگذراند و میانگین کل

شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه یکپارچه

واحدهای گذرانده شده وی ۱۲ یا بالاتر باشد، می‌تواند مدرک دوره کاردانی همان رشته را دریافت کند. در غیر این صورت به چنین دانشجویی و همچنین به دانشجویی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، فقط یک گواهی، مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده شده داده خواهد شد.

تبصره ۱: مدرک کاردانی حسب تقاضای مستند دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن دانشگاه محل تحصیل دانشجو، صادر می‌شود.

تبصره‌های الحاقی ماده ۱۶

تبصره ۲: عدم انتخاب واحد در هر نیمسال تحصیلی، به منزله انصراف دانشجو از تحصیل محسوب می‌شود و در صورتی که دانشجو تا پایان نیمسال مدارک معتبر مبنی بر موجه بودن عدم حضور و انتخاب واحد ارائه ندهد، حکم انصراف وی صادر خواهد شد. تصمیم‌گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل بر عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره ۳: دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را به دانشگاه ارائه کند. دانشجو مجاز است فقط برای یک بار و تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد در غیر اینصورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.

تبصره ۴: چنانچه دانشجوی شهریه پرداز، درخواست انصراف خود را حداکثر تا دو ماه پس از شروع نیمسال تحصیلی ارائه دهد ملزم به پرداخت شهریه ثابت است و اگر بعد از زمان یاد شده باشد، لازم است شهریه به صورت کامل پرداخت گردد.

تبصره ۵: چنانچه دانشجوی روزانه با آموزش رایگان در هر بازه زمانی از نیمسال، از ادامه تحصیل انصراف دهد یا محروم شود، آن نیمسال جزو تعهد آموزش رایگان وی محسوب می‌شود.

تبصره ۶: اگر دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته بیش از واحدهای مورد نیاز دوره کاردانی را با نمره قبولی گذرانده باشد، دانشگاه برای صدور مدرک کاردانی درس‌هایی را ملاک میانگین کل قرار خواهد داد که نمره آن‌ها بالاتر از ۱۲ باشد.

تبصره ۷: در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته حداکثر با گذراندن ۲ درس بتواند به حداقل ۶۸ واحد درسی مورد نیاز جهت اخذ مدرک کاردانی برسد می‌تواند تنها یک بار آن دو درس را بصورت معرفی استاد اخذ نماید.

ملاک دانش آموختگی و جبران معدل

ماده ۱۷. ملاک دانش آموختگی برای دوره‌های کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته، گذراندن کلیه واحدهای دوره و داشتن میانگین کل حداقل ۱۲ در پایان دوره است.

تبصره الحاقی ماده ۱۷

تبصره ۱: چنانچه میانگین کل دانشجویی پس از گذراندن تمام واحدهای درسی آن دوره کمتر از ۱۲ باشد، تنها یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی به وی فرصت داده می‌شود تا با اخذ مجدد حداکثر ۲۰ واحد از

شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه یکپارچه

درس‌هایی که با نمره کمتر از ۱۲ گذرانده است، میانگین کل دروس اخذ شده خود را به حداقل ۱۲ برساند و مدرک تحصیلی دوره را دریافت کند در غیر این صورت از دریافت مدرک کارشناسی محروم می‌شود.

تبصره ۲: دانشجویان مشمول آموزش رایگان، ملزم به پرداخت هزینه دروس انتخابی برای جبران معدل کل، مطابق تعرفه دانشجویان شهریه پرداز همان ورودی می‌باشند.

تبصره ۳: تمام دروسی که دانشجو در آن نمره قبولی احراز کرده است در محاسبه میانگین کل موثر است. این دروس شامل دروسی که دانشجو پیش‌تر با نمره ۱۰ الی ۱۲ گذرانده است و دروسی که مجدداً جهت جبران معدل اخذ شده نیز می‌شود.

تبصره ۴: دانشجو می‌تواند بصورت اختیاری در دوره‌های مهارت‌افزایی شرکت نماید، در این صورت گواهی نامه شایستگی مهارتی صادر خواهد شد.

تاریخ دانش آموختگی

ماده ۱۸. تاریخ دانش آموختگی، زمان ثبت آخرین نمره درس دانشجو در اداره آموزش دانشگاه است.

ب- دوره کارشناسی ارشد

مدت مجاز تحصیل

ماده ۱۹. مدت مجاز تحصیل در دوره کارشناسی ارشد ۴ نیمسال یا ۲ سال است.
تبصره ۱: در صورتی که دانشجو در مدت مقرر دانش آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد مدت تحصیل وی را حداکثر تا دو نیمسال افزایش دهد.
تبصره ۲: تحصیل هم‌زمان دانشجوی دوره کارشناسی ارشد در کلیه شیوه‌های آموزشی و در کلیه دانشگاه‌ها (دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

تبصره‌های الحاقی ماده ۱۹

تبصره ۳: افزایش مدت مجاز تحصیل دانشجو برای نیمسال‌های پنجم و ششم در اختیار شورای آموزشی دانشگاه و در شرایط خاص برای نیمسال‌های هفتم و بعد از آن در اختیار کمیسیون بررسی موارد خاص است.
تبصره ۴: ادامه تحصیل دانشجوی پسر مشمول خدمت نظام وظیفه در نیمسال هفتم و بعد از آن، منوط به موافقت نظام وظیفه در خصوص سنوات ارفاقی است.
تبصره ۵: گروه آموزشی می‌تواند حداکثر ۱۲ واحد جبرانی را برای دانشجویان دارای ضعف دانش یا مهارت تحصیلی یا دانشجویان دارای مدرک کارشناسی در رشته‌های غیر مرتبط، ارائه نماید. در صورت گذراندن حداقل ۸ واحد جبرانی، یک نیمسال به سنوات تحصیلی مجاز وی افزوده می‌شود. کسب نمره ۱۲ در دروس جبرانی الزامی است، ولی نمره دروس مذکور در میانگین نیمسال و کل دانشجو محاسبه نمی‌شود. هزینه دروس جبرانی طبق تعرفه مصوب هیات امنای دانشگاه از دانشجو دریافت می‌شود.
تبصره ۶: دانشجو می‌تواند با رعایت سنوات مجاز تحصیل، حداکثر یک نیمسال از مرخصی تحصیلی یا حذف نیمسال استفاده کند. مدت مذکور جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می‌شود.
تبصره ۷: مرخصی زایمان، مرخصی پزشکی، ماموریت همسر یا والدین و سایر مصادیق مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات، حداکثر دو نیمسال است.
تبصره ۸: دانشجوی روزانه برای نیمسال ششم و بعد از آن، ملزم به پرداخت شهریه طبق تعرفه دانشجویان شهریه-پرداز در سال ورودی دانشجو است.
تبصره ۹: دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را به دانشگاه ارائه کند. دانشجو مجاز است فقط برای یک بار و تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. در غیر این صورت، پس از انقضای این مهلت حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.
تبصره ۱۰: چنانچه دانشجوی هزینه پرداز درخواست انصراف خود را حداکثر تا قبل از دو ماه پس از شروع نیمسال تحصیلی ارائه دهد، ملزم به پرداخت شهریه ثابت است و اگر بعد از زمان یاد شده ارائه دهد ملزم به پرداخت کامل شهریه است.

شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه یکپارچه

تبصره ۱۱: چنانچه دانشجوی روزانه مشمول آموزش رایگان در هر بازه زمانی از نیمسال، از ادامه تحصیل انصراف دهد ملزم به پرداخت هزینه آموزش رایگان کل نیمسال به حساب سازمان امور دانشجویان می باشد.
تبصره ۱۲: در صورت عدم ثبت نام در یک نیمسال، دانشجو مشمول اعمال مقررات آموزشی می شود.

تعداد واحدهای دوره

ماده ۲۰. تعداد واحدهای درسی در دوره کارشناسی ارشد حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ است که از این تعداد ۴ تا ۶ واحد مربوط به پایان نامه و باقی مانده به صورت واحدهای آموزشی است.

تبصره الحاقی ماده ۲۰

تبصره: تعداد واحد های دروس جبرانی گذرانده شده مشمول حداقل و حداکثر واحدهای درسی دوره نمی شود.

انتخاب واحد/حداقل و حداکثر تعداد واحد مجاز

ماده ۲۱. انتخاب حداقل ۸ واحد در هر نیمسال برای دانشجو الزامی است.

تبصره ۱: در صورتی که دانشگاه به هر دلیل با حذف واحدهای درسی دانشجو موافقت کند و این امر منجر به کاهش تعداد واحدهای دانشجو از حد نصاب شود آن نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می شود.

تبصره های الحاقی ماده ۲۱

تبصره ۲: در آخرین نیمسال تحصیلی آموزشی، دانشجو از شرط اخذ حداقل واحد آموزشی معاف است و میانگین نمرات این نیمسال در مشروط شدن دانشجو بی تأثیر است.

تبصره ۳: حداکثر واحدی که دانشجو می تواند در یک نیمسال اخذ نماید (از جمله واحدهای اصلی و جبرانی) ۱۴ واحد است.

تبصره ۴: انتخاب واحد پس از بازه زمانی مندرج در تقویم آموزشی نیمسال (حداکثر تا پایان زمان حذف و اضافه)، مستلزم پرداخت جریمه طبق مصوبه هیات امنا است.

تبصره ۵: واحد پایان نامه باید در اولین نیمسال ممکن توسط دانشجو اخذ گردد و تا زمان دفاع در نیمسال های بعدی، نسبت به انتخاب و ثبت مجدد آن بصورت پایان نامه صفر واحدی اقدام نماید.

تبصره ۶: دانشجو می تواند در شرایط خاص، با موافقت گروه آموزشی، یک درس خود را طبق تقویم آموزشی حذف نماید ولی اگر واحدهای آموزشی یک نیمسال دانشجو کمتر از ۸ واحد شود، یک نیمسال کامل برای وی محسوب می شود و میانگین نمرات این نیمسال در مشروط شدن دانشجو محاسبه می گردد.

تغییر رشته و انتقال

ماده ۲۲. تغییر رشته یا انتقال، دانشجوی دوره کارشناسی ارشد در همان دانشگاه یا سایر دانشگاه ها (دولتی و

تبصره های الحاقی ماده ۲۲

تبصره ۱: در موارد خاص، دانشجو می تواند با موافقت گروه آموزشی به دانشگاه خلیج فارس یا سایر دانشگاه های کشور مهمان شود.

تبصره ۲: دانشجوی مهمان در دانشگاه خلیج فارس ملزم به پرداخت شهریه مطابق تعرفه دانشجوی نوبت دوم این دانشگاه می باشد.

تبصره ۳: دانشجویان نوبت دوم دانشگاه خلیج فارس، در دوران مهمانی به سایر دانشگاه ها، ملزم به پرداخت شهریه ثابت به دانشگاه خلیج فارس می باشند.

ارزیابی و مشروطی

ماده ۲۳. نمره ارزشیابی هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می شود و حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۲ است. میانگین کل قابل قبول در هر نیمسال ۱۴ است و چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۴ باشد دانشجو در آن نیمسال مشروط تلقی می شود. سقف مجاز مشروط اعم از متوالی یا متناوب در دوره کارشناسی ارشد ۲ نیمسال است.

تبصره های الحاقی ماده ۲۳

تبصره ۱: ارزیابی تحصیلی دانشجو در هر درس از سوی مدرس (مدرسان) آن درس و بر اساس شاخص های تعیین شده در طرح درس (از جمله حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف و نتایج آزمون نوشتاری مرحله‌ای و پایانی نیمسال آموزشی) انجام می‌شود. لحاظ نمودن بخشی از ۲۰ نمره درس برای فعالیت های پژوهشی مانند نگارش مقاله یا ترجمه فصلی از کتاب ممنوع می باشد.

تبصره ۲: دانشجویی که در یک درس پس از یک یا چند بار مردودی، نمره قبولی کسب نماید، در عین باقی ماندن نمره یا نمره های مردودی قبلی در ریزنمرات تحصیلی و لحاظ شدن مشروطی یا مشروطی های قبلی، نمره یا نمره های مردودی وی در محاسبه میانگین کل دوره بی اثر و صرفاً آخرین نمره قبولی، ملاک محاسبه میانگین کل دوره خواهد بود. نمره ۰/۲۵ ثبت شده ناشی از رای کمیته انضباطی مشمول این تبصره نمی گردد.

تبصره ۳: دانشجوی کارشناسی ارشد که پیشتر در همان رده و رشته در دوره روزانه یا نوبت دوم یکی از دانشگاه‌های دولتی کشور تحصیل می‌کرده و به دلیل اخراج یا انصراف از تحصیل دانش‌آموخته نشده است، می‌تواند تا پیش از پایان نیمسال یکم آموزشی خود، درخواست همسان‌سازی تا حداکثر نیمی از درس‌های نظری رشته گرایش خود را بدهد، مشروط به آنکه عنوان درس گذرانده شده پیشین همان عنوان درس رشته گرایش کنونی و شمار واحدهای آن دست‌کم برابر با شمار واحدهای درس رشته گرایش کنونی باشد. تطبیق و همسان سازی نمرات دروس قبلی دانشجو که حداقل با نمره ۱۴ گذرانده شده باشد و با موافقت گروه آموزشی امکان پذیر است. به ازای هر ۸ واحد از دروس مذکور، یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می شود.

ماده ۲۴. دانشجوی پس از انجام کار تحقیقاتی خود و تدوین پایان‌نامه و تایید استاد راهنما مجاز است در حضور هیات داوران از پایان‌نامه خود دفاع کند.

تبصره های الحاقی ماده ۲۴

تبصره ۱: استاد راهنما (استاد راهنمای یکم) با پیشنهاد دانشجو و با تایید گروه آموزشی، حداکثر تا سه ماه پس از شروع نیمسال دوم تعیین می‌شود.

تبصره ۲: تغییر استاد راهنما در شرایط خاص و استثنایی، به درخواست دانشجو، تایید گروه آموزشی، شورای آموزشی/پژوهشی دانشکده و سپس شورای پژوهشی دانشگاه امکان‌پذیر می‌باشد.

تبصره ۳: استاد راهنمای دوم در صورت پیشنهاد استاد راهنمای یکم و با تایید گروه آموزشی تعیین می‌شود. استاد راهنمای دوم می‌تواند عضو هیات علمی با حداقل مرتبه استادیاری از دانشگاه خلیج فارس، یکی از دانشگاه‌های دولتی کشور یا یکی از دانشگاه‌های معتبر خارجی باشد. در هر حال، تمام فعالیت‌های علمی و پژوهشی دانشجو باید با هدایت و نظارت استاد راهنمای یکم انجام گیرد.

تبصره ۴: انتخاب استاد/استادان مشاور، به پیشنهاد استاد راهنما (استاد راهنمای اصلی) و تایید گروه آموزشی از میان اعضای هیات علمی یا افراد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط (متخصص حرفه‌ای)، امکان‌پذیر است.

تبصره ۵: اخذ درس سمینار حداکثر در نیمسال سوم تحصیلی انجام می‌شود. مهلت ثبت نمره درس سمینار در صورت اخذ این درس در نیمسال اول سال تحصیلی، حداکثر تا پایان اسفندماه و در صورت اخذ در نیمسال دوم سال تحصیلی، حداکثر تا پایان شهریورماه می‌باشد. بدیهی است در صورت عدم ارائه به موقع سمینار برای دانشجو در ترم اخذ واحد سمینار، نمره صفر منظور خواهد شد.

تبصره ۶: واحد درسی سمینار برای آشنایی دانشجویان با جدیدترین یافته‌های مربوط به موضوعات تخصصی رشته تحصیلی آن‌ها می‌باشد و دانشجویان موظفند با راهنمایی استاد درس، جدیدترین یافته‌ها را شناسایی و ارائه نمایند. لحاظ نمودن بخشی از ۲۰ نمره درس سمینار برای فعالیت‌های پژوهشی مانند نگارش مقاله یا ترجمه فصلی از کتاب ممنوع می‌باشد.

تبصره ۷: دانشجوی موظف است طرح پیشنهادی پایان‌نامه (پیشنهاد) خود را حداکثر تا پایان نیمسال سوم به تصویب گروه آموزشی برساند در غیر این صورت از تحصیل محروم می‌شود.

تبصره ۸: طرح پیشنهادی پایان‌نامه با تصویب در گروه آموزشی و سپس شورای آموزشی/پژوهشی دانشکده رسمیت می‌یابد.

تبصره ۹: دانشجوی بایستی پایان‌نامه کارشناسی ارشد (۴-۶ واحدی) را همراه با آخرین نیمسال دارای دروس نظری یا بلافاصله بعد از گذراندن دروس نظری اخذ نماید. در صورت عدم برگزاری جلسه دفاع از پایان‌نامه در اولین نیمسال اخذ شده، این درس در نیمسال‌های بعدی به صورت صفر واحدی اخذ می‌گردد.

تبصره ۱۰: دفاع از پایان‌نامه حداقل سه ماه پس از تصویب پیشنهاد در شورای آموزشی/پژوهشی دانشکده قابل انجام است.

شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه یکپارچه

تبصره ۱۱: ترکیب هیات داوران متشکل از استاد/استادان راهنما، استاد/استادان مشاور و دو داور متخصص (عضو هیات علمی دانشگاه با مرتبه حداقل استادیاری و با تایید گروه آموزشی) می باشد. انتخاب داور از خارج دانشگاه بلامانع است. جلسه دفاع با حضور استاد راهنمای اصلی، هر دو داور و نماینده معاونت پژوهشی رسمیت می یابد.

تبصره ۱۲: دانشجو ملزم است حداقل سه هفته قبل از برگزاری جلسه دفاع، با هماهنگی استاد راهنما، پایان نامه را به گروه آموزشی تحویل دهد. چنانچه در جلسه دفاع، اصلاحاتی برای دانشجو تعیین گردد، دانشجو موظف است در فرصت حداکثر دو ماه از روز دفاع، اصلاحات مورد نظر را انجام دهد، در غیر این صورت مشمول پرداخت جریمه مطابق تعرفه مصوب هیات امنای می‌شود.

تبصره ۱۳: درصد تشابه مورد قبول از سامانه همانندجو درباره موضوع و متن پایان نامه کارشناسی ارشد به شرح زیر می‌باشد:

۱۳-۱- در صورتی که موضوع پایان نامه با تایید سامانه پیشینه پژوهش ایران داک، تکراری نباشد مورد قبول است.
۱۳-۲- حداکثر مشابهت قابل قبول برای متن پایان نامه ۳۰٪ است به شرط آنکه درصد مشابهت از هر منبع بیشتر از ۱۰٪ نباشد.

۱۳-۳- در صورتی که درصد مشابهت متن پایان نامه ضمن رعایت میزان درصد مشابهت قابل قبول از هر منبع، حداکثر ۴۰٪ باشد، تصمیم گیری بر عهده شورای آموزشی گروه ذیربط و با مسئولیت استاد راهنما می باشد.
تبصره ۱۴: دانشجو متعهد است انتشار هرگونه دستاورد از پایان نامه را با تایید استاد راهنما و مطابق مقررات و با حفظ مالکیت دانشگاه خلیج فارس به انجام برساند. همچنین لازم است در دستاوردهای مستخرج از پایان نامه، نویسنده مسئول یکی از استادان راهنما باشد.

تبصره ۱۵: چنانچه موضوع پایان نامه در راستای تفاهم نامه پژوهشی دانشگاه با سایر سازمان ها و موسسات (دولتی و غیردولتی) باشد موضوع مالکیت دستاوردهای حاصل از پایان نامه، مطابق تفاهم نامه مربوطه تعیین می شود.
تبصره ۱۶: چنانچه موضوع پایان نامه در راستای قرارداد پژوهشی استاد راهنما با سایر سازمان ها و موسسات (دولتی و غیردولتی) باشد، در صورتی که قرارداد پژوهشی مزبور به تایید معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه رسیده باشد موضوع مالکیت دستاوردهای حاصل از پایان نامه، مطابق قرارداد مربوطه تعیین می شود.

تبصره ۱۷: چاپ پایان نامه های کارشناسی ارشد در قالب کتاب، با مجوز کتبی از سوی استاد راهنما و طبق ضوابط معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه بلامانع است و ضروری است نویسندگان در مقدمه ذکر نمایند که این اثر مستخرج از پایان نامه کارشناسی ارشد می باشد.

ارزشیابی پایان نامه

ماده ۲۵. نمره پایان نامه در میانگین کل محاسبه نمی شود و ارزشیابی آن به صورت کیفی و به شرح زیر انجام می‌شود:

مردود (کمتر از ۱۴)، قبول با درجه متوسط (۱۴-۱۵/۹۹)، خوب (۱۶-۱۷/۹۹)، خیلی خوب (۱۸-۱۹/۹۹) و عالی (۲۰-۱۹).

تبصره الحاقی ماده ۲۵

تبصره ۱: چنانچه ارزشیابی پایان نامه مردود باشد با تایید هیات داوران، تنها یک بار و حداکثر تا یک نیمسال در سقف مدت مجاز تحصیل به دانشجو اجازه داده می‌شود که دوباره در جلسه دفاع شرکت و از پایان نامه خود دفاع کند.

تبصره ۲: ارزیابی پایان نامه براساس "شیوه نامه ارزشیابی و نمره دهی پایان نامه و رساله" صورت می‌گیرد.

دانش آموختگی

ماده ۲۶. ملاک دانش آموختگی، گذراندن کلیه واحدهای دوره، داشتن میانگین کل حداقل ۱۴ و موفقیت در دفاع از پایان نامه است.

تبصره ۱. چنانچه میانگین کل دانشجوی کارشناسی ارشد پس از گذراندن تمام واحدهای درسی دوره کمتر از ۱۴ باشد اجازه دفاع از پایان نامه را ندارد و تنها یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی به وی فرصت داده می‌شود تا مجدداً با انتخاب حداکثر ۹ واحد از درس‌هایی که در آن نمره بین ۱۲ تا ۱۴ را احراز کرده است، میانگین کل دوره را به استثنای پایان نامه به ۱۴ برساند تا به وی اجازه دفاع از پایان نامه داده شود.

تبصره ۲. دانشگاه می‌تواند به دانشجویی که به هر دلیل نتواند در سنوات مجاز دوره تحصیلی را به پایان برساند، برابر ضوابط فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی را اعطا کند.

تبصره ۳. تاریخ دانش آموختگی، روز دفاع و کسب درجه قبولی از پایان نامه است.

تبصره های الحاقی ماده ۲۶

تبصره ۴: دانشجویان مشمول آموزش رایگان ملزم به پرداخت هزینه دروس انتخابی برای جبران معدل کل، مطابق تعرفه دانشجویان شهریه پرداز همان ورودی می‌باشند.

تبصره ۵: در صورت عدم ارایه درس(های) جبرانی در نیمسال مورد نظر، دانشجو مجاز است درس(های) مرتبط دیگری را به تشخیص گروه آموزشی انتخاب کند.

تبصره ۶: تمام دروسی که دانشجو در آن نمره قبولی احراز کرده است در محاسبه میانگین کل موثر است. این دروس شامل دروسی که دانشجو پیش‌تر با نمره ۱۲ الی ۱۴ گذرانده است و دروسی که مجدداً جهت جبران معدل اخذ شده نیز می‌شود.

تخلف علمی

ماده ۲۷. چنانچه دانشجو در نگارش پایان نامه، مقاله یا دیگر فعالیت‌های علمی و پژوهشی خود، به تخلف علمی (دستبرد ادبی، جعل، تقلب، رونوشت برداری و موارد دیگر) اقدام کند و آیین نامه مالکیت معنوی و نیز شیوه نامه اخلاق پژوهشی را رعایت نکند، در هر مرحله، موضوع به درخواست استاد راهنما، مدیر گروه، دانشکده یا هر ذینفع برای رسیدگی و صدور حکم به کارگروه اخلاق در پژوهش و کمیته انضباطی دانشجویان دانشگاه ارسال می‌گردد. **تبصره:** احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی دانشگاه، منجر به ابطال مدرک تحصیلی صادر شده خواهد شد.

ب- دوره دکتری تخصصی

مدت مجاز تحصیل

ماده ۲۸. مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری تخصصی حداقل ۶ و حداکثر ۸ نیمسال است و تحصیل در این دوره به صورت تمام وقت است.

تبصره ۱. در صورتی که دانشجو در مدت مقرر، دانش آموخته نشود دانشگاه اختیار دارد مدت تحصیل وی را حداکثر تا دو نیمسال افزایش دهد.

تبصره ۲. تحصیل هم زمان دانشجوی این دوره در همان دوره یا سایر دوره های تحصیلی ممنوع است.

تبصره های الحاقی ماده ۲۸

تبصره ۳: افزایش مدت مجاز تحصیل دانشجو برای نیمسال های نهم و دهم در اختیار شورای آموزشی دانشگاه و برای نیمسال های یازدهم و بعد از آن در اختیار کمیسیون بررسی موارد خاص است.

تبصره ۴: ادامه تحصیل دانشجوی پسر مشمول خدمت نظام وظیفه در نیمسال های یازدهم و بعد از آن منوط به موافقت نظام وظیفه در خصوص سنوات ارفاقی است.

تبصره ۵: دانشجو موظف است پس از موفقیت در ارزیابی جامع، تا زمان دفاع از رساله، هر نیمسال نسبت به انتخاب رساله اقدام نماید. در صورت اخذ تمام واحدهای رساله و عدم دفاع از آن، دانشجو باید این درس را بصورت رساله صفر واحدی اخذ نماید.

تبصره ۶: دانشجو موظف است پس از اخذ رساله، تا زمان دفاع از آن، در پایان هر نیمسال گزارش پیشرفت کار خود را به استاد راهنما ارائه دهد.

تبصره ۷: دانشجویی که درس رساله را انتخاب واحد نکرده است، چنانچه تا شروع امتحانات پایانی همان نیمسال تحصیلی درخواست ثبت نام با تاخیر و بازگشت به تحصیل ارائه دهد با موافقت استاد راهنما (استاد راهنمای اصلی) و پرداخت جریمه می تواند اقدام به انتخاب واحد نماید.

تبصره ۸: در صورت عدم ثبت نام در یک نیمسال، دانشجو مشمول اعمال مقررات آموزشی می شود.

تبصره ۹: دانشجو می تواند با موافقت استاد راهنما (استاد راهنمای اول) و رعایت سنوات مجاز تحصیل، حداکثر دو نیمسال از مرخصی تحصیلی یا حذف نیمسال استفاده کند. مدت مذکور جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می شود.

تبصره ۱۰: مرخصی زایمان، مرخصی پزشکی، مأموریت همسر یا والدین و سایر مصادیق مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات، حداکثر دو نیمسال است. مدت مذکور جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نمی شود.

تبصره ۱۱: دانشجوی روزانه مشمول آموزش رایگان تا نیمسال نهم از پرداخت شهریه آموزشی معاف است. اما برای نیمسال دهم و بعد از آن ملزم به پرداخت شهریه مطابق تعرفه مصوب هیات امنای دانشگاه است.

شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه یکپارچه

تبصره ۱۲: دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را از طریق سامانه اعلام کند. دانشجو مجاز است فقط برای یک بار و تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. در غیر این صورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.

تبصره ۱۳: چنانچه دانشجوی شهریه پرداز درخواست انصراف خود را از دو هفته تا دو ماه از آغاز نیمسال تحصیلی ارائه دهد ملزم به پرداخت شهریه ثابت است و اگر بعد از زمان یاد شده باشد لازم است شهریه به صورت کامل پرداخت گردد.

تبصره ۱۴: چنانچه دانشجوی روزانه مشمول آموزش رایگان، در هر بازه زمانی از نیمسال از ادامه تحصیل انصراف دهد، ملزم به پرداخت هزینه آموزش رایگان کل نیمسال به حساب سازمان امور دانشجویان است.

تعداد واحد مجاز

ماده ۲۹. تعداد واحدهای درسی دوره دکتری تخصصی ۳۶ واحد است که از این تعداد، ۱۲ تا ۱۸ واحد آموزشی و ۱۸ تا ۲۴ واحد پژوهشی است که در برنامه درسی هر رشته تحصیلی لحاظ می‌شود.

تبصره الحاقی ماده ۲۹:

تبصره ۱: دانشجو در هر نیمسال تحصیلی با احتساب دروس پیش نیاز/جبرانی باید حداقل ۶ و حداکثر ۱۰ واحد درسی را انتخاب نماید.

تبصره ۲: گروه آموزشی باید تمام درس‌های دوره آموزشی را حداکثر در سه نیمسال اول تحصیل دانشجو ارائه دهد و دانشجو نیز موظف است تمامی دروس مذکور را حداکثر در چهار نیمسال اول تحصیل خود بگذراند. در صورت عدم رعایت زمان‌بندی مذکور، افزایش حداکثر یک نیمسال و با مجوز شورای آموزشی دانشگاه امکان پذیر است.

تبصره ۳: دانشجو می‌تواند در شرایط خاص و فقط برای یک بار در طول دوره، با موافقت گروه آموزشی، یک درس خود را طبق تقویم آموزشی حذف نماید ولی اگر واحدهای آموزشی یک نیمسال دانشجو کمتر از ۶ واحد شود، یک نیمسال کامل برای وی محسوب می‌شود.

ارزیابی دروس و ارزیابی جامع

ماده ۳۰. نمره ارزشیابی از هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می‌شود، حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ و میانگین کل قابل قبول پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی ۱۶ است.

تبصره ۱: برای ورود به مرحله ارزیابی جامع، کسب میانگین کل حداقل ۱۶ از تمام دروس دوره الزامی است.

تبصره های الحاقی ماده ۳۰

تبصره ۲: ارزیابی تحصیلی دانشجو در هر درس از سوی مدرس (مدرسان) آن درس و بر اساس شاخص‌های تعیین شده در طرح درس (از جمله حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف و نتایج آزمون نوشتاری مرحله‌ای و پایانی نیمسال آموزشی) انجام می‌شود. لحاظ نمودن بخشی از ۲۰ نمره درس برای فعالیت‌های پژوهشی مانند نگارش مقاله یا ترجمه فصلی از کتاب ممنوع می‌باشد.

تبصره ۳: چنانچه میانگین کل دروس دانشجوی دکتری پس از گذراندن تمام واحدهای درسی دوره کمتر از ۱۶ باشد، اجازه شرکت در آزمون جامع دکتری را ندارد. در این شرایط تنها یک نیمسال تحصیلی به وی فرصت داده می‌شود تا مجدداً حداکثر ۶ واحد از درس‌هایی که در آن نمره بین ۱۴ تا ۱۶ را احراز کرده است انتخاب کرده و میانگین کل دوره را به ۱۶ برساند. در غیر این صورت از ادامه تحصیل محروم و صرفاً گواهی تعداد واحدهای گذرانده به وی داده می‌شود.

تبصره ۴: دانشجویان مشمول آموزش رایگان ملزم به پرداخت هزینه دروس انتخابی برای جبران معدل کل، مطابق تعرفه دانشجویان شهریه پرداز همان ورودی می‌باشند.

تبصره ۵: در صورت عدم ارایه درس(های) جبرانی در نیمسال مورد نظر، دانشجو مجاز است درس(های) مرتبط دیگری را به تشخیص گروه آموزشی انتخاب کند.

تبصره ۶: تمام دروسی که دانشجو در آن نمره قبولی احراز کرده است در محاسبه میانگین کل موثر است. این دروس شامل دروسی که دانشجو پیش‌تر با نمره ۱۴ الی ۱۶ گذرانده است و دروسی که مجدداً جهت جبران معدل اخذ شده نیز می‌شود.

تبصره ۷: نمره آزمون جامع به یکی از دو روش زیر، به پیشنهاد استاد راهنما و تصویب گروه محاسبه می‌شود:

۱-۷. شیوه نوشتاری-گفتاری: در این شیوه، نمره ارزیابی بر اساس ۶۰ درصد آزمون نوشتاری و ۴۰ درصد آزمون گفتاری خواهد بود. میانگین کلی (نوشتاری و گفتاری) ارزیابی جامع نباید کمتر از ۱۶ باشد. همچنین در هر درس آزمون نیز باید دست کم نمره ۱۴ آورده شود.

۲-۷. شیوه مقاله پژوهشی: در این شیوه دانشجو یک مقاله پژوهشی را در یکی از ژورنال‌های معتبر داخلی نمایه شده در ISC و دارای ضریب تاثیر، یا ژورنال خارجی دارای نمایه معتبر و ضریب تاثیر، چاپ می‌کند. مقاله باید در سامانه پژوهشی بارگذاری شده باشد و اعتبار نشریه از سوی معاونت پژوهشی دانشگاه تایید شده باشد. نمره آزمون جامع با ارزیابی مقاله از سوی گروه ارزیابان تعیین می‌شود. چنانچه در این مقاله بیش از یک دانشجو نویسنده باشد، تنها یکی از آنان می‌تواند برای آزمون جامع از آن استفاده کند. به هر روی تاریخ ارسال مقاله به مجله باید پس از زمان آغاز دوره دکتری دانشجو باشد. این مقاله نمی‌تواند برای گرفتن مجوز دفاع از رساله مورد استفاده قرار گیرد.

۳-۷. ارزیابی جامع هر رشته تحصیلی دکتری در هر نیمسال یک بار توسط گروه آموزشی مربوطه و با نظارت معاونت آموزشی دانشکده برگزار می‌شود. فاصله زمانی مجاز میان آزمون کتبی و مصاحبه گفتاری ارزیابی جامع، حداکثر سه هفته می‌باشد.

۴-۷. دانشجوی دکتری باید ارزیابی جامع را، حداکثر تا پایان نیمسال پنجم (و با حداکثر ۲ بار شرکت در آزمون)، با موفقیت بگذراند.

۵-۷. در صورتی که دانشجو تا پایان نیمسال پنجم (و با حداکثر ۲ بار شرکت در آزمون)، موفق به گذراندن ارزیابی جامع نگردد، باید درخواست خود مبنی بر صدور مجوز شرکت مجدد در ارزیابی جامع را به کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه ارائه نماید.

۶-۷. ترکیب مواد امتحانی آزمون کتبی شامل حداقل ۳ درس از دروس پیشنهادی گروه آموزشی است.

۷-۷. هیات داوران مصاحبه گفتاری متشکل از استاد/استادان راهنما، استاد/استادان مشاور، دو داور متخصص که حداقل یکی از آن‌ها خارج از گروه آموزشی با مرتبه حداقل دانشیاری (با تایید گروه آموزشی) و نماینده دانشکده (از

شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه یکپارچه

اعضای هیات علمی دانشگاه و بدون حق رأی به انتخاب معاون آموزشی دانشکده) می باشند. مصاحبه گفتاری ارزیابی جامع با حضور حداقل استاد راهنمای اصلی، هر دو داور و نماینده دانشکده رسمیت می یابد. ۷-۸. سهم کل نمره استادان راهنما و مشاور برابر با سهم کل نمره داوران است.

تغییر رشته یا انتقال

ماده ۳۱. تغییر رشته یا انتقال دانشجوی دوره دکتری تخصصی در همان دانشگاه یا سایر دانشگاه‌ها (دولتی یا غیردولتی) ممنوع است.

تبصره های الحاقی ماده ۳۱

تبصره ۱: در موارد خاص، دانشجو می تواند با موافقت گروه آموزشی و با اخذ حداکثر ۶ واحد به سایر دانشگاه‌های دولتی کشور مهمان شود.

تبصره ۲: دانشجویان مهمان در دانشگاه خلیج فارس ملزم به پرداخت شهریه مطابق تعرفه دانشجوی نوبت دوم این دانشگاه می باشند.

تبصره ۳: دانشجویان نوبت دوم دانشگاه خلیج فارس، در دوران مهمانی به سایر دانشگاه‌ها، ملزم به پرداخت شهریه ثابت به دانشگاه خلیج فارس می باشند.

تبصره ۴: برای دانشجویان انصرافی یا انتقالی دانشگاه‌های دولتی، همسان سازی و پذیرش واحدهای گذرانده شده دانشجو در رده دکتری دانشگاه‌های دولتی که دارای نمره دست کم ۱۶ باشد، پس از درخواست دانشجو، تایید گروه آموزشی، تصویب شورای آموزشی دانشکده و پس از تصویب در شورای آموزشی دانشگاه امکان پذیر می باشد. عنوان درس همسان سازی شونده باید همان عنوان درس در سرفصل مصوب رشته گرایش رده دکتری باشد. به هر روی همسان سازی باید تا پیش از پایان نیمسال نخست آموزشی دانشجو انجام گردد.

تبصره ۵: به ازای هر ۶ واحد همسان سازی شده، یک نیمسال از سنوات مجاز دانشجو کاسته می شود.

تبصره ۶: حداکثر ۵۰ درصد از کل واحدهای درسی رده دکتری می تواند همسان سازی گردد.

پیشنهاد رساله دکتری

ماده ۳۲. تصویب طرح پیشنهادی رساله دکتری در گروه آموزشی پس از گذراندن موفقیت آمیز ارزیابی جامع شرط لازم برای اجرای رساله در دوره دکتری تخصصی است.

تبصره ۱: رویکردها و سیاست‌های کلان برای جهت دهی به محورهای مطالعاتی و تحقیقاتی دانشجویان در انتخاب موضوع و نگارش رساله از سوی معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه تعیین و ضوابط و شرایط اختصاصی انجام آن در قالب رساله را شورای آموزشی دانشگاه تصویب می کند.

تبصره های الحاقی ماده ۳۲

تبصره ۲: دانشجو ملزم است حد نصاب یکی از آزمون‌های زبان خارجی به شرح جدول زیر را قبل از ارائه پیشنهاد احراز نماید. گواهی نمره زبان دارای اعتبار در بدو ورود دانشجو، قابل قبول خواهد بود.

کمیته نمره پذیرفتنی	آزمون
۴۵۰	TOEFL PBT
۶۵	TOEFL IBT
۱۸۰	TOEFL CBT
۵۰۰	TOLIMO
۵/۰	IELTS
۵۰	MCHE / MSRT
۵۰	آزمون بسندگی دانشگاه تهران، اصفهان، فردوسی، شیراز، تربیت مدرس
۵۰	آزمون بسندگی دانشگاه خلیج فارس

تبصره ۳: کمیته نمره برای دانشجوی رده دکتری زبان انگلیسی، ۸۰ درصد نمره کل هر یک از آزمون‌های بالا می‌باشد.

تبصره ۴: دانشجوی رده دکتری زبان عربی می‌تواند به جای زبان انگلیسی، گواهی بسندگی (دست کم ۸۰ درصد نمره کل آزمون) زبان عربی، یکی از دانشگاه‌های خلیج فارس، فردوسی، الزهرا (س) یا تهران را ارائه دهد.

تبصره ۵: اعتبار گواهی آزمون‌های بالا، از تاریخ صدور تا دو سال تمام خورشیدی است و نمرات این آزمون‌ها باید حداقل تا شروع تحصیلات دانشجو در رده دکتری در دانشگاه خلیج فارس معتبر باشند.

تبصره ۶: دانشجو موظف است طرح پیشنهادی رساله (پیشنهاد) خود را حداکثر تا یک سال پس از قبولی در ارزیابی جامع و حداکثر تا پایان نیمسال ششم و از طریق استاد راهنما به مدیر گروه ارائه دهد.

تبصره ۷: طرح پیشنهادی رساله با تایید شورای گروه آموزشی، سپس با برگزاری جلسه دفاع از آن در حضور هیات داوران و آنگاه تصویب در شورای آموزشی/پژوهشی دانشکده/پژوهشکده رسمیت می‌یابد.

تبصره ۸: هیات داوران جلسه طرح پیشنهادی رساله متشکل از استاد/استادان راهنما، استاد/استادان مشاور، دو داور متخصص که حداقل یکی از آن‌ها خارج از دانشگاه با مرتبه حداقل دانشیاری (با تایید گروه آموزشی) و نماینده دانشکده (از اعضای هیات علمی دانشگاه و بدون حق رأی به انتخاب معاون آموزشی دانشکده) می‌باشند. جلسه طرح پیشنهادی رساله با حضور حداقل استاد راهنمای اصلی، هر دو داور و نماینده دانشکده رسمیت می‌یابد.

تبصره ۹: سهم کل نمره استادان راهنما و مشاور برابر با سهم کل نمره داوران است.

تبصره ۱۰: چنانچه در جلسه دفاع از پیشنهاد اصلاحاتی برای دانشجو تعیین گردد، دانشجو باید حداکثر در مدت یک ماه نسبت به انجام اصلاحات مورد نظر هیات داوران اقدام نماید در غیر این صورت دانشجو ملزم به دفاع مجدد از موضوع رساله خواهد بود.

تبصره ۱۱: اگر دانشجو در فرصت تعیین شده از پیشنهاد رساله خود دفاع نکند یا مردود گردد، می‌تواند زمان دفاع از پیشنهاد خود را با موافقت استاد راهنما و تصویب شورای گروه و تایید شورای دانشکده حداکثر به مدت یک نیمسال تحصیلی با رعایت طول مدت تحصیل تمدید نماید.

ماده ۲۳: دانشجوی دوره دکتری تخصصی مجاز است علاوه بر استاد راهنمای اصلی، استاد راهنمای دوم نیز داشته باشد. استاد راهنما به درخواست دانشجو و از میان اعضای هیات علمی دارای شرایط دانشگاه محل تحصیل و با

مرتبه علمی حداقل استادیاری با تایید گروه آموزشی تعیین می‌شود. انتخاب استاد/استادان مشاور به پیشنهاد استاد راهنما و تایید گروه آموزشی از میان اعضای هیات علمی یا افراد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط امکان‌پذیر است.

تبصره های الحاقی ماده ۳۳

تبصره ۱: مسئولیت راهنمایی دانشجو از نخستین نیمسال تحصیلی بر عهده استاد راهنمای اول (اصلی) است.
تبصره ۲: هیچ یک از بستگان درجه یک (پدر، مادر، فرزند، برادر، خواهر و همسر) دانشجوی دوره دکتری، نمی‌تواند راهنمایی، مشاوره و یا داوری رساله دانشجوی مورد نظر را بر عهده بگیرد.

تبصره ۳: استاد راهنمای اول (اصلی)، مسئول مکاتبات اداری، آموزشی و پژوهشی دانشجو می‌باشد. تا زمانی که استاد راهنما انتخاب نشده است مدیر گروه وظایف استاد راهنما را بر عهده دارد.

تبصره ۴: ضمن رعایت آیین‌نامه سهمیه بندی پارسا، داشتن حداقل سه سال سابقه تدریس در دوره تحصیلات تکمیلی و راهنمایی حداقل سه دانشجوی دانش آموخته کارشناسی ارشد برای استاد راهنما با مرتبه استادیاری ضروری است.

تبصره ۵: استاد راهنمای دوم می‌تواند عضو هیات علمی یکی از دانشگاه‌های دولتی کشور یا یکی از دانشگاه‌های معتبر خارجی باشد.

تبصره ۶: در موارد خاص تغییر استاد راهنما یا مشاور با تایید گروه آموزشی و شورای آموزشی/پژوهشی دانشکده/پژوهشکده حداکثر تا ابتدای نیمسال هفتم تحصیلی دانشجو قابل بررسی و تصمیم‌گیری است.

تبصره ۷: هر رساله می‌تواند حداکثر دو استاد مشاور داشته باشد، در هر صورت مجموع استادان راهنما و مشاور نباید از سه نفر بیشتر شود (موارد استثنا در خصوص تعداد اساتید راهنما و مشاور با تایید شورای پژوهشی دانشگاه، امکان‌پذیر است).

تبصره ۸: گرفتن درس پارسا بعد از تصویب پیشنهاد امکان‌پذیر می‌باشد. دروس رساله دکتری (۱۸-۲۴ واحدی) بایستی به ۳ یا ۴ بخش ۶ واحدی تقسیم شده و در هر نیمسال ۶ واحد آن انتخاب شود. در صورتی که تمام واحدها اخذ شده، ولی کار رساله ادامه دارد بایستی در نیمسال‌های بعدی رساله صفر واحدی اخذ گردد.

تبصره ۹: در مرحله پژوهشی و تدوین رساله، عملکرد دانشجو در پایان هر نیمسال تحصیلی توسط استاد راهنما و در قالب سه سطح خوب، متوسط، ضعیف ارزیابی می‌گردد. چنانچه عملکرد دانشجو در سه نیمسال (متوالی یا غیر متوالی) ضعیف ارزیابی گردد از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۱۰: دانشجو مجاز است در زمان تدوین رساله دکتری و برای ادامه فعالیت‌های پژوهشی خود طبق آیین‌نامه مصوب وزارت (شیوه‌نامه اجرایی فرصت‌تحقیقاتی کوتاه در داخل/خارج از کشور)، در مدت مجاز تحصیلی با عنوان فرصت‌تحقیقاتی به یکی از دانشگاه‌های دولتی دست‌کم هم سطح با دانشگاه خلیج فارس یا خارجی معتبر از نظر وزارت عتف سفر کند. مدت زمانی که دانشجو در فرصت‌تحقیقاتی به سر می‌برد جزو مدت تحصیل دانشجو محسوب می‌شود.

۱-۱۰. در صورتی که استفاده از دوره فرصت‌تحقیقاتی کوتاه مدت منجر به افزایش سنوات تحصیلی دانشجو گردد، مشروط به آنکه دانشجو در طی دوره مزبور علاوه بر حداقل مورد نیاز کفایت دستاوردهای علمی، موفق به اخذ پذیرش یا چاپ یک مقاله مشترک در مجلات علمی-پژوهشی معتبر با نمایه بین‌المللی مورد تایید وزارتین با استاد میزبان بشود به ازای شش ماه فرصت مطالعاتی یک نیمسال و برای بیشتر از آن حداکثر دو نیمسال از پرداخت شهریه معاف خواهد شد.

۲-۱۰. دانشجویان واجد شرایط متقاضی استفاده از فرصت‌تحقیقاتی کوتاه مدت در داخل/خارج از کشور، از حیث فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی و همراستایی برنامه فرصت‌تحقیقاتی با اهداف دانشگاه به شرح زیر اولویت بندی می‌شوند و در قالب سهمیه اختصاص یافته به دانشگاه، به فرصت‌تحقیقاتی اعزام می‌گردند:

شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه یکپارچه

الف) عملکرد آموزشی

الف-۱- دانشجوی دارای معدل کل حداقل ۱۷ دارای اولویت می باشد.

الف-۲- موضوع طرح پیشنهادی رساله دکتری دانشجو در شورای پژوهشی دانشکده تصویب شده باشد.

ب) عملکرد پژوهشی

ب-۱- ارزیابی دستاوردهای پژوهش و فناوری دانشجو مطابق با "شیوه نامه ارزشیابی و نمره دهی به پایان نامه و رساله" است.

ب-۲- تاریخ انجام کلیه فعالیت های پژوهشی باید پس از شروع دوره دکتری باشد.

ج) همراستایی برنامه فرصت تحقیقاتی با اهداف دانشگاه.

ج-۱- اولویت با کسانی است که فرصت تحقیقاتی آن ها در قالب تفاهم نامه های مابین دانشگاه و دانشگاه ها و موسسات داخل/خارج از کشور انجام می گیرد و یا برنامه فرصت تحقیقاتی آن ها با سند راهبردی گروه و دانشکده متقاضی همراستایی داشته باشد.

دفاع از رساله

ماده ۳۴. دانشجو پس از تدوین رساله و مشروط بر تأیید استاد/استادان راهنما مبنی بر حداقل کیفیت دستاوردهای علمی (چاپ یک مقاله علمی-پژوهشی معتبر و مستخرج از رساله و یا ثبت پتنت خارجی)، مجاز است در حضور هیات داوران از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۱: محدوده شاخص های کیفیت دستاوردهای علمی توسط معاونت آموزشی و با مشارکت معاونت پژوهش و فناوری تعیین و پس از تصویب در شورای آموزشی دانشگاه قابل اجرا است.

تبصره های الحاقی ماده ۳۴

تبصره ۲: دفاع از رساله دکتری حداقل شش ماه پس از تصویب پیشنهاد در شورای پژوهشی دانشکده، ارائه مقاله/پتنت مورد تایید معاونت پژوهشی، با نشانی دانشگاه که در آن دانشجو به عنوان نویسنده یکم و استاد راهنما به عنوان نویسنده مسئول باشد، امکان پذیر می باشد.

تبصره ۳: از مقاله ای که پیش تر جهت ارزیابی جامع مورد استفاده قرار گرفته است نمی توان برای گرفتن مجوز دفاع از رساله استفاده کرد.

تبصره ۴: اعتبار علمی-پژوهشی مقاله باید به تایید معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه رسیده و مستخرج بودن کامل مقاله/پتنت از رساله باید به تایید گروه ارزیابان برسد.

تبصره ۵: ترکیب هیات داوران متشکل از استاد/استادان راهنما، استاد/استادان مشاور و دو داور متخصص (عضو هیات علمی دانشگاه با مرتبه حداقل استادیاری و با تایید گروه آموزشی) و نماینده دانشکده (یکی از اعضای هیات علمی دانشگاه و بدون حق رأی به انتخاب دانشکده) می باشد. حداقل یکی از داوران متخصص باید از خارج دانشگاه و با حداقل مرتبه ی دانشیاری باشد. همچنین جلسه دفاع با حضور استاد راهنمای اصلی، هر دو داور و نماینده دانشکده رسمیت می یابد.

تبصره ۶: دانشجو ملزم است حداقل یک ماه قبل از برگزاری جلسه دفاع، رساله خود را با هماهنگی استاد راهنما به گروه آموزشی مربوطه ارسال نماید.

شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه یکپارچه

تبصره ۷: چنانچه در جلسه دفاع، اصلاحاتی برای دانشجو تعیین گردد، دانشجو موظف است در فرصت حداکثر چهار ماه از روز دفاع، اصلاحات مورد نظر را انجام دهد. در غیر این صورت مشمول پرداخت جریمه مطابق تعرفه مصوب هیات امنای دانشگاه می‌شود.

تبصره ۸: دانشجو موظف است مقاله یا مقالات مستخرج از رساله خود در دوره دانشجویی و حتی پس از دانش-آموختگی را زیر نظر استاد راهنما و با تایید وی چاپ و منتشر کند.

تبصره ۹: حداکثر مشابهت قابل قبول برای متن رساله ۳۰٪ است به شرط آنکه درصد مشابهت از هر منبع بیشتر از ۱۰٪ نباشد.

تبصره ۱۰: در صورتی که درصد مشابهت متن رساله ضمن رعایت میزان درصد مشابهت قابل قبول از هر منبع حداکثر ۴۰٪ باشد تصمیم‌گیری بر عهده شورای آموزشی گروه ذیربط و با مسئولیت استاد راهنما می‌باشد.

تبصره ۱۱: چنانچه موضوع رساله در راستای تفاهم نامه پژوهشی دانشگاه با سایر سازمان‌ها و موسسات (دولتی و غیردولتی) باشد موضوع مالکیت دستاوردهای حاصل از رساله، مطابق تفاهم نامه مربوطه تعیین می‌شود.

تبصره ۱۲: چنانچه موضوع رساله در راستای قرارداد پژوهشی استاد راهنما با سایر سازمان‌ها و موسسات (دولتی و غیردولتی) باشد، در صورتی که قرارداد پژوهشی مزبور به تایید معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه رسیده باشد موضوع مالکیت دستاوردهای حاصل از رساله، مطابق قرارداد مربوطه تعیین می‌شود.

تبصره ۱۳: چاپ رساله‌های دکتری در قالب کتاب، با مجوز کتبی از سوی استاد راهنما و طبق ضوابط معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه بلامانع است و ضروری است نویسندگان در مقدمه ذکر نمایند که این اثر مستخرج از رساله دکتری می‌باشد.

ارزیابی رساله

ماده ۳۵. نمره رساله در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی آن به صورت کیفی و به شرح زیر انجام می‌شود. مردود (کمتر از ۱۶)، قبول با درجه خوب (۱۶ تا ۱۷/۹۹)، خیلی خوب (۱۸ تا ۱۸/۹۹) و یا عالی (۱۹ تا ۲۰).

تبصره ۱. چنانچه ارزشیابی رساله، مردود اعلام شود، با تأیید هیات داوران، حداکثر یک نیمسال تحصیلی به دانشجو اجازه داده می‌شود تا پس از اعمال نظرات اصلاحی هیات داوران، یک بار دیگر در جلسه دفاع شرکت و از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۲. دانشجویی که در سنوات مجاز تحصیلی با موفقیت از رساله خود دفاع نکند، با رعایت ضوابط مربوط فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی را دریافت می‌کند.

تبصره الحاقی ماده ۳۵

تبصره ۳. ارزیابی رساله براساس "شیوه نامه ارزشیابی و نمره دهی پایان نامه و رساله" صورت می‌گیرد.

دانش آموختگی

ماده ۳۶. ملاک دانش آموختگی، گذراندن کلیه واحدهای دوره، داشتن میانگین کل حداقل ۱۶ و موفقیت در دفاع از رساله است.

تبصره: تاریخ دانش آموختگی، روز دفاع با کسب درجه قبولی از رساله است.

تخلف علمی

ماده ۳۷. چنانچه دانشجو در نگارش رساله، مقاله یا دیگر فعالیت های علمی و پژوهشی خود، به تخلف علمی (دستبرد ادبی، جهل، تقلب، رونوشت برداری و موارد دیگر) اقدام کند و آیین نامه مالکیت معنوی و نیز شیوه نامه اخلاق پژوهشی را رعایت نکند، در هر مرحله، موضوع به درخواست نوشتاری استاد راهنما، مدیر گروه، دانشکده یا هر ذینفع برای رسیدگی و صدور حکم به کارگروه اخلاق در پژوهش و کمیته انضباطی دانشجویان دانشگاه ارسال می گردد.

تبصره: احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی دانشگاه منجر به ابطال مدرک تحصیلی صادر شده خواهد شد.

ماده ۳۸: مسئولیت حسن اجرای این آیین نامه و پاسخگویی قانونی به آن بر عهده دانشگاه و نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده معاون آموزشی وزارت است.

تبصره الحاقی ماده ۳۸

تبصره: مسئولیت حسن اجرای شیوه نامه اجرایی این آیین نامه و تفسیر مفاد تبصره‌های الحاقی آن بر عهده معاونت آموزشی دانشگاه است.